QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Ph.d.

Appell Nru: 384/2023

Il-Pulizija

Vs

Adem Djouambi

Illum, 5 ta' Marzu ,2024

Il-Qorti,

Rat l-akkużi dedotti kontra l-appellanti, **Adem Djouambi** detenur tan-numru tal-Pulizija **20B-033** akkużat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli:

1. Nhar l-24 ta' April 2023 għal ħabta tas-7:00 ta' filgħodu, minn ġewwa Triq il-Qasam, Pembroke, ikkometta serq ta' basket kontenenti, diversi karti ta' kreditu, dokument ta' identifikazzjoni, liċenzja tas-sewqan, kartiera, €200 fi flus kontanti u ċurkett, liema serq huwa aggravat bil-valur li jaqbes il-mitejn u tnejn u tletin euro u erba' u disgħin ċenteżmu (€232.94c) iżda mhux iżjed minn elfejn tliet mija u disgħa u għoxrin euro u sebgħa u tletin ċenteżmu (€2,329.37c) u bix-xorta tal-ħaġa misruqa u dan għad-detriment ta' Sean Cutajar u/jew persuni oħra. (*Art. 261 (c) (g), 267, 271 (g), 279 (a), 280, 289 - Kap 9)*

2. U aktar talli bejn il-ħinijiet tas-7:30hrs u d-9:00 ta' filgħodu ta' nhar l-24 ta' April 2023 f'diversi inhawi ġewwa l-Gzejjer Maltin bi ħsara ta' Sean Cutajar u/jew persuni oħra u/jew entitajiet oħra, għamel xi qliegħ ieħor b'qerq, mhux imsemmi fl-artikoli tas-Sub Titolu III Titlu IX Tieni taqsima l-Ewwel Ktieb tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta'Malta, liema ammont tal-ħsara magħmula huwa inqas minn ħames mitt euro (€500). *(Art 309,310 (1)(c) - Kap 9)*

3. Iżjed talli fil-ġurnata ta' l-24 ta' April 2023 għal ħabta tas-17:00 ta' filgħaxija, minn ġewwa l-istabbiliment Goloso Food Store, sitwat ġewwa Triq Birkirkara, San Ġiljan, ikkometta serq ta' mobile, liema serq jitqies li huwa sempliċi għad-detriment ta' Jan Pisani u/jew persuni oħra. *(Art 284 - Kap 9)*

4. Kif ukoll talli fl-istess ċirkostanzi kkommetta reat waqt li kien taħt ordni ta' Conditional Discharge, mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, preseduta mill-Maġistrat Dr. Rachel Montebello LL.D, nhar it-22 ta' April 2023, liema sentenza saret definitiva u ma tistax tiġi mibdula.

5. U aktar talli fl-istess dati, lok, ħin, u ċirkostanzi, irrenda ruħu reċidiv ai terminu ta' l-Artikolu 49, u 289 tal-Kodiċi Kriminali b'sentenzi mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati ta' Malta, liema sentenza saret definitiva u ma tistax tinbidel.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali ta' nhar it-19 ta' Mejju ,2023, fejn illiberat lil appellant mir-raba' imputazzjoni, u fuq ammissjoni tieghu stess, iddikjaratu hati tal-imputazzjonijiet l-oħra u b'applikazzjoni ta' żieda fil-grad stante l-addebitu tar-reċidiva, ikkundanntu għall-piena karċerarja ta' sentejn. Inoltre ai termini tal-Art. 15A tal-Kap. 9, il-Qorti ordnat lil appellant iħallas lill-partijiet offiżi l-ammont ta' € 100 lil Sean Cutajar, u € 180 lil Jan Pisani entro sitt (6) xhur mid-data tas-sentenza.

Rat ir-rikors tal-appell tal-appellant Adem Djouambi, preżentat fil-5 ta' Gunju,2023, fir-reġistru ta' din l-Onorabbli Qorti nhar fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti sabiex jogħġobha tirriforma s-sentenza appellata u dana billi;

- Tikkonfermaha fejn ma sabitx lil appellant hati tar-raba' (4), imputazzjoni, u b'referenza ghal-imputazzjonijiet l-ohra, jitlob li thassarha u tirrevokha fil-parti tal-piena billi tigi mposta piena aktar gusta u ekwa ghall-kaz odjern.

L-aggravji huma ċari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti:

Illi tenut kont tac-cirkostanzi speci tal-kaz, il-piena inflitta fuq l-appellant, li huwa ġuvni ta' sitta u għoxrin sena, kienet waħda eċċessiva; għalhekk fid-dawl ta 'dak sottopost, l-esponenti umilment jissottometti li fil-każ odjern, setgħet tiġi mposta piena ħafna aktar ekwa u ġusta.

F'dan is-sens, fl-umli fehma ta 'l-esponent l-ewwel Qorti filwaqt illi saħqet fuq l-aspett retributtiv u deterrent tal-piena, ma tatx l-importanza mistħoqqa lill-aspett riformattiv, u għalhekk il-piena inflitta, kemm fil-kwalita tagħha, u sussidjarjament u mingħajr preġudizzju, fil-kwantita, ma toħloqx bilanċ bejn l-aspett retributtiv u dak riformattiv, tant aċċenan u aċċettat, fil-kunċett ta ġustizzja kriminali fiż-żminijiet ta ' llum. L-esponenti umilment jagħmel referenza għas-sentenza ta 'l-Onorabbli Qorti ta ' l-Appell Kriminali, datata 25 ta 'April 2006, per Onor Imħallef David Scicluna, fl-ismijiet; ***Il-Pulizija vs John Farrugia,*** fejn piena ta 'priġunerija ta 'sentejn u nofs inflitta mill-Ewwel Onorabbli Qorti, ġiet revokata għal ordni ta 'servizz fil-komunita a tenur ta 'l-Artikolu 11 tal-Kap. 446.

Fil-kawza l-**Pulizja vs Carmen Butler,** deciza mill-Qorti ta 'l-Appell Kriminali fis-sitta u għoxrin (26) ta 'Frar, tas-sena elfejn u disgha (2009), il-Qorti kkristalizzat propju dan il-prinċipju, u ċioe illi Qorti ta 'Appell, ma tiddisturbax il-piena erogata minn l-Ewwel l-Ewwel Qorti, sakemm ma jiġix manifestament pruvat illi l-Ewwel Qorti, tkun naqset

milli tat importanza lil xi aspett jew ċirkostanza partikolari tal-każ, bħal fil-każ in deżamina.

F'dan l-istadju, ssir referenza wkoll għas-sentenza fl-ismijiet ta '**Il-Pulizija vs Charlot Aquilina**, deċiża mil-Onorabbli Qorti tal-Maġistrati fis-sebgħa (7) ta 'Novembru, tas-sena elfejn u tmienja (2008). Fis-sentenza preċitata, il-Qorti saħqet fuq il-bżonn, illi persuna għandha tingħata ċans ieħor fil-ħajja tagħha, la darba turi ċar illi hemm ir-rieda ta 'bidla. F'dan il-każ, għalkemm l-akkużi kienu ta 'natura serja, l-aktar peress illi akkużat bħal l-appellant kien reċidiv, il-Qorti saħqet illi l-imputat kellu jingħata ċans ieħor billi tiġi mposta fuqu Ordni ta'Probation.

F'dan il-każ partikolari, għal finijiet ta 'piena il-Qorti kkunsidrat bir-reqqa kollha dovuta is-Social Inquiry Report esebit a fol. 104 et sequitur tal-proċess minn fejn jirriżulta li l-imputat kellu trobbija instabbli, li huwa kellu problema serja ta 'abbuż mid-droga… u li huwa ilu ma jabbuża mid-droga b'mod kontinwu għal dawn l-aħħar erba 'snin… li tul dawn l-aħħar erba 'snin kienu qed isiru urine sample tests lill-imputat u dawn dejjem irriżultaw fin-negattiv. Il-Qorti wara li kkunsidrat dan kollu jidrilha li għalkemm mill-fedina penali tal-imputat jirriżulta li huwa ingħata opportunitajiet reġa 'qabad it-triq il-ħażina għaliex kien għadu jabbuża mid-droga, irriżulta wkoll li dawn l-inċidenti jirrisalu għal qabel is-sena 2003, u cioe 'għal qabel ma l-imputat beda u ttermina b'suċċess il-programm residenzjali, u għalhekk l-imputat għandu jingħata l-aħħar opportunita 'sabiex jirriforma ruħu u jaqbad definittivament it-triq it-tajba speċjalment meta wieħed jikkunsidra li llum il-ġurnata l-imputat oltre li ttermina b'suċċess il-programm residenzjali, għandu xogħol stabbli u anki ħajja familjari wkoll pjuttost stabbli.

Fis-sentenza, **Il-Pulizija vs Rimar Hatherly u Justin Farrugia**, deċiża mill-Qorti ta 'l-Appell fid-9 ta 'Ottubru, 2008, il-Qorti, filwaqt li għamlet referenza għal xi każijiet oħra qalet hekk:

"Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta 'dak li jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat probation jew conditional discharge ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga ' tinghata probation jew conditional discharge jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446. F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-18 ta 'Jannar 2001 fl-ismijiet Il-Pulizija v. George Farrugia:

"Issa, huwa veru li l-appellat ghandu fedina penali li ftit din il-Qorti rat bhalha. Bizzejjed jinghad li dina l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellat illum ghandu erbghin sena, u f'dawn l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta 'Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tassnin disghin meta l-qrati applikaw fil-konfront tieghu sia l- Artikolu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija talkundanni, pero`, jinvolvu multi u habs…"Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma 'l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta 'l-appellat hija "irriversibbli" – fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss li ggib stat jew sitwazzjoni ta ' irriversibilita` assoluta – anqas ma tista 'din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta 'l-Avukat Generali li Ordni ta 'Probation hu indikat biss ghal "first offenders" zghazagh. <u>Anke fil-kaz ta 'persuna ta 'eta` mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista 'titfacca fil-hajja ta 'dik il-persuna a window of opportunity li permezz taghha jkun jista ' jinkiser ic-ciklu ta 'kundanni u ta 'prigunerija.</u>

Tenut kont tal-premess, ghandu jigi kkunsidrat li l-piena qatt m 'għandha sservi sabiex titpatta l-ħsara li tkun iġġarbet mill-vittma - jew mill-familjari tagħha - kawża tas-sinistru. Qed issir riferenza għas-sentenza **Il-Pulizija vs Francis Mamo:**

> *Fil-verita l-iskop tal-piena muwhiex wiehed ta 'tpattija. Huwa ben stabbilit li l-piena m 'ghandhiex isservi bhala xi forma ta ' vendikazzjoni tas-socjeta` fil-konfront tal-hati. Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta 'dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll ir-riforma tal-istess hati.*
>
> *Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil- kaz ta 'persuni li b 'ghemilhom juru li huma ta 'minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta 'reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta 'deterrent generali. Il-Qrati ta 'gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena.*
>
> *Illi huwa propju ghalhekk illi ghal kull reat il-Ligi ma tistipulax piena fissa imma tistipula minimu u massimu; jispetta lill-Qorti biex fid-diskrezzjoni taghha, u entro dawk il-parametri, teroga dik il-piena permezz ta 'liema, skond ic-cirkostanzi ta 'kull kaz, tipprova ssib dak il- bilanc gust bejn d-diversi skopijiet li ghandhom jintlahqu......*

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Anton Vassallo** deċiża mill-Onor Imħallef David Scicluna nhar id-9 ta 'Jannar, 2013 intqal is-segwenti:

Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta 'dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll irriforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta ' persuni li b 'ghemilhom juru li huma ta 'minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil- kaz ta 'reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta 'deterrent generali. Il-Qrati ta 'gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal- piena."

Din il-Qorti hi tal-fehma li fil-kaz in ezami jidher illi l-appellant/l-appellat qieghed fit-triq it-tajba u qieghed jaghmel l-isforzi mehtiega biex izomm in lineja mar-responsabbiltajiet tieghu. Is-socjeta` ghalhekk ma tistax tigi protetta bl-inkarcerazzjoni tieghu izda billi, bl- ghajnuna ta 'ufficjal tal-probation, ikompli jirresponsabbilizza ruhu, u dan anke billi jaghmel il-pagamenti opportuni lill-vittmi tieghu kif ukoll billi jrodd xi haga lis-socjeta` permezz ta 'servizz fil-komunita`. Ghalhekk huwa l-kaz illi, minbarra ordni ta 'kumpens, l-appellant/l- appellat accettanti, jitqieghed taht ordni ta 'probation u servizz sabiex ikun hemm ammont ta 'supervizjoni minn ufficjal tal-probation filwaqt illi l-hati, permezz tal-hidma tieghu, ikun qieghed irodd lis-socjeta` offiza dak is-sodisfazzjon li hija tippretendi li ghandu jkollha minhabba l-agir kriminuz tieghu.

L-appellant jagħmel referenza wkoll għas-sentenza mogħtija mill-**Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-22 t 'Ottubru 2019 fl-ismijiet '<u>Il-Pulizija vs Mohamed Berkouk, Maalem Abderrahmane, Lazhari Zamouche</u>'** fejn ġie kkunsidrat li:

Peress li dan huwa appell limitat biss ghall-piena inflitta, din il- Qorti trid tistharreg̀ jekk il- Qorti tal-Magìstrati setghetx legalment u ragònevolment tasal ghas-sentenza taghha billi tanalizza jekk il- piena inflitta minn dik il-Qorti kienetx taqa 'fil-parametri legali, jekk kienetx zbaljata fil-princìpju, jew jekk kienetx manifestament eccèssiva. Kif gìe mistqarr mill-Qorti tal- Appell Kriminali (Superjuri) fil-kawzà fl-ismijiet The Republic of Malta vs. Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek decìzà nhar il-25 t 'Awissu 2005:

It is clear that the first Court took into account all the mitigating as well as the aggravating circumstances of the case, and therefore the punishment awarded is neither wrong in principle nor manifestly excessive, even when taking into account the second and third grounds of appeal of appellant Melek. As is stated in Blackstone 's Criminal Practice 2004 (supra):

"The phrase 'wrong in principle or manifestly excessive 'has traditionally been accepted as encapsulating the Court of Appeal 's general approach. It conveys the idea that the Court of Appeal will not interfere merely because the Crown Court sentence is above that which their lordships as individuals would have imposed. The appellant must be able to show that the way he was dealt with was outside the broad range of penalties or other dispositions appropriate to the case. Thus in Nuttall (1908) 1 Cr App R 180, Channell J said, 'This court will...be reluctant to interfere with sentences which do not seem to it to be wrong in principle, though they may appear heavy to individual judges '

(emphasis added). Similarly, in Gumbs (1926) 19 Cr App R 74, Lord Hewart CJ stated: '...that this court never interferes with the discretion of the court below merely on the ground that this court might have passed a somewhat different sentence; for this court to revise a sentence there must be some error in principle." Both Channell J in Nuttall and Lord Hewart CJ in Gumbs use the phrase 'wrong in principle'. In more recent cases too numerous to mention, the Court of Appeal has used (either additionally or alternatively to 'wrong in principle') words to the effect that the sentence was 'excessive' or 'manifestly excessive'. This does not, however, cast any doubt on Channell J's dictum that a sentence will not be reduced merely because it was on the severe side – an appeal will succeed only if the sentence was excessive in the sense of being outside the appropriate range for the offence and offender in question, as opposed to being merely more than the Court of Appeal itself would have passed."2

This is also the position that has been consistently taken by this Court, both in its superior as well as in its inferior jurisdiction.

Il-ġustifikazzjoni tal-piena fl-eżerċizzju tad-Dritt Penali modern hija pernjata fuq tliet prinċipji kardinali u tiffoka fuq tliet effetti prinċipali, jiġifieri l-effett :

(a)Retributtiv;

(b)Preventiv;

u

(c) Riedukattiv jew rijabilitattiv tal-piena

<u>L-aspett retributtiv</u> tal-piena huwa, skont il-ġurista Francesco Carnelutti, dak li jservi biex jirristabbilixxi is-sitwazzjoni morali soċjali għal kif kienet qabel ma seħħet il-ħsara lis-soċjeta bil- kommissjoni tar-reat. U s-soċjeta teżiġi li l-ħati jagħmel tajjeb għall- azzjoni vjolattiva tad- dritt penali kommessa minnu u li tkun kisret il-paċi u trankwillita' tagħha.

<u>L-aspett preventiv</u> tal-piena huwa dak li jrid jassigura li l-piena tkun strument li bih, grazzi għal biża li s-sanzjoni li tkun tista 'tingħata toħloq f 'moħħ is-soċjeta, b 'mod li dak li jkun jerġa jaħsibha darbtejn qabel ma jikkommetti reat. Fi kliem ieħor, minħabba l-biża li teħel il-piena, persuna tiġi mġegħela tixtarr sew il-konsegwenzi t 'egħmilha qabel ma twettaq l-att kriminuż.

L-aspett preventiv għalhekk huwa dupliċi : wieħed ta 'natura ġenerali u l-ieħor ta 'natura speċjali. L-effett preventiv ġenerali huwa dak li bis-saħħa tal-liġi penali li tistabbilixxi l-piena, is- soċjeta tiġi kemm jista' jkun imrażna milli tikkommetti reati minħabba l- biża li tinkorri fil-piena jekk tinstab ħatja. Aktar ma dik il-piena tiġi applikata fil-prattika, aktar dak l-effett preventiv ġenerali jkun laħaq il-mira tiegħu. L-aspett preventiv speċjali huwa dak li japplika għall-ħati innifsu, li jkun esperjenza fuqu personali l-effetti tal-piena, b 'mod li darb 'oħra jerġa jaħsibha sew qabel ma jagħżel li jikser il-Liġi. Jekk is-soċjeta titlef din il-biża mill-piena minħabba li l-Liġi penali tibda 'titnaqqar fil-kwalita jew kwantita tal-piena jew inkella minħabba li l-pieni ma jiġux applikati bir-rigorosita dovuta għall-fattispecie tal-każ, allura ma jkun hemm xejn li jġiegħel lill- membri tas-soċjeta milli jiddeżistu għax jekk jiddelinkwu mingħajr konsegwenza jew b 'konsegwenza żgħira, isir konvenjenti għall- membri fi ħdan soċjeta li jiddelinkwu. Dan iwassal għal proliferazzjoni ta 'delinkwenza b 'konsegwenzi nefasti għall-

interessi tal-kollettivita '. Is- socjeta allura tehtieg li l-piena jkollha aspett preventiv li jkun effettiv u effikaci mehtieg ghall- ezistenza pacifika taghha stess. Altrimenti, il-kollass.

Finalment hemm <u>l-aspett riedukattiv u rijabilitattiv</u> tal-piena, li tikkoncentra mhux daqstant fuq l-aspett tal-htija specifika tal-hati u li ghaliha tkun immirata l-azzjoni repressiva tal-piena, daqskemm fuq l-aspett ta 'trattament terapewtiku individwali, immirat lejn ir-rijabilitazzjoni tal-hati. Dan l-aspett rijabilitattiv huwa krucjali ghas-socjeta in kwantu jghin lill-hati jghaddi minn process ta 'riforma tieghu innifsu biex jghinu jinqata 'mir-ragunijiet u l- kundizzjonijiet li jkunu wasluh biex jiddelinkwi, billi jaghraf iqum fuq saqajh, jibni hajtu mill-gdid u ma jibqax aktar ta 'theddida ghas- socjeta bhal meta kien fil-mument meta jkun iddelinkwa.

F 'dan il-kuntest il-piena ghandu jkollha effetti riedukattivi u korrezzjonali fuq il-hati. Biex dan l- ghan jintlahaq, il-hati ghandu jsib dawk l-istrutturi mahsuba mill-Istat biex ikun jista 'jwettaq dan il-perkors rijabilittativ u jigi mghejjun itejjeb l-imgieba tieghu b 'mod li ghalhekk ikun jista 'jerga jigi reintegrat fis-socjeta, billi jigi riedukat, imheggeg jizviluppa t-talenti u l- abbiltajiet tieghu, inkoraggit jahdem biex ikollu biex jerga jibni hajtu u jghix dicenti, ma jkollux ghalfejn jiddelinkwi u jkollu wkoll minn fejn jaghmel tajjeb ghad-danni li jkun ikkawza b 'eghmilu. F 'dan is-sens allura l- Carnelutti jtenni li l-piena hija distinta mill-kastig, ghalkemm ghandha effikacja repressiva. '

Rat l-atti kollha tal-kawża inkluż ir-risposta tal-Avukat Ġenerali preżentata fir-reġistru ta' din l-Onorabbli Qorti nhar l-4 ta' Settembru, 2024 fejn in sintezi stqarret li una volta li l-piena inflitta taqa' fil-parametri tal-liġi din l-Onorabbli m'għandhiex tiddisturba il-ġudizzju milqugħ mill-ewwel Qorti.

Rat il-verbal tal-Qorti ta' nhar it-28 ta' Settembru 2023 fejn l-avukat difensur tal-appellant talab li jiġi nominat Uffiċjal tal-Probabtion sabiex iħejji pre-sentencing report u rat li fis-seduta tat-3 ta' Ottubru, 2023 l-avukat difensur talab sabiex l-Uffiċjal ta' Probation jieħu in konsiderazzjoni ix-xhieda mogħtija mill-Ispettur Investigattiv.

Rat li l-Avukat Generali ma oġġezzjonax għal tali talba kif verbalizzat waqt is-seduta tat-3 ta' Ottubru 2023 u dakinhar il-Qorti laqgħet it-talba tad-difiża.

Rat ix-xhieda mogħtija mill-**Ispettur Keith Xerri** nhar it-3 ta' Ottubru 2023 li kkonferma li huwa kien irċieva l-ammonti dovuti lill-partijiet ċivili skond l-ordni mogħtija mill-Qorti u kien ser jgħaddihom lill-vittmi. Jgħid li irċieva pagament ta' mitt euro (€100) li jgħajjat lil Sean Cutajar u l-ammont l-ieħor ta' mija u tmenin euro (€180) dovut lil Jan Pisani. Qal li l-ammont li kien irċieva huwa l-istess ammont li kien gie kkundannat iħallas l-appellant bħala kumpens mill-ewwel Qorti u għalhekk tali ħlas sar pendenti l-proċeduri quddiem din il-Qorti ta' l-Appell.

Rat ix-xhieda mogħtija mill-**Ispettur Gabriel Micallef** nhar it-3 ta' Ottubru 2023**.** Ikkonferma li kien għadu kif ġie mgħoddi żewġ ċekkijiet wieħed fl-ammont ta' €95.25 għal Charmaine Cassar u l-ieħor fl-ammont ta' €64.41 għal Cynthia Ciappara. Ikkonferma li dawn iż-żewġ nisa huma il-*parte civile* tal-ewwel u t-tieni imputazzjoni**.**.

Rat ix-xhieda tal-**Uffiċjal tal-Probation Sarah Bezzina** u ppreżentat ir-rapport tagħha. Ikkonfermat li minn esami tal-fedina penali tal-appellant jirriżulta li l-appellant kellu *conviction* waħda f'April 2023 relatat mal-akkuża ta' serq. Tgħid li l-appellant ilu hawn Malta sa mis-sena 2019 u aċċess għal fedini tiegħu anteċidenti m'għandhiex. Tgħid li sar kuntatt mal-vittma Anthony Cutajar ta' dan il-każ u fil-fatt kkonfermalha li kien ħa lura l-affarijiet li kienu insterqulu. Qalet li l-appellant m'għandux support hawn Malta għaliex il-familjari tiegħu jinsabu kollha l-Alġerija. Tkellmet ukoll mal-Psikolga tal-Faċilita Korrettiva ta' Kordin u irriżultalha li kienu preookkupati għal fatt li l-appellant jieħu ħafna mediċina psikotropika u dejjem jitlob li jingħata doża iktar qawwija. Fil-fatt tgħid li anke ikollu battibekki mal-Psikjatra tal-ħabs Dr Joseph Saliba f'dan ir-rigward.

Tikkonferma li ma irriżultalhiex li l-appellant għandu xi kundizzjoni medika. Meta kien l-Alġerija kien qala daqqa ta' sikkina u jieħu xi medication dwar dan, li kienet ġiet preskritta lilu meta kien ġewwa Franza. Tgħid li l-appellant qallha li m'għandux problema tat-tehid ta' droga u qatt ma kellu kuntatt mal-Aġenzija tad-droga. Pero meta daħal il-ħabs f' Mejju 2023 kien posittiv kemm għad-droga Kannabis kif ukoll għad-droga Kokaina. Mistoqsija jekk affrontatux b'dan tgħid twieġeb fin-negattiv. Tgħid li iltaqgħet miegħu fi tlett okkażjonijiet.

Semgħet il-partijiet jittrattaw dan ir-rikors tal-appell fis-seduta tat-13 ta' Frar 2024.

<u>Ikkunsidrat.</u>

Illi dan l-appell huwa limitat għal piena erogata mill-ewwel Qorti bil-aggravju singolari illi dik il-piena kif kominata mhix waħda idonea għaċ-ċirkostanzi partikolari ta' dan il-każ.

L-appellant jikkritika l-piena erogata anke permezz ta' sentenzi ta' din il-Qorti li, iżda, ma għandhom l-ebda relevanza għal-każ in diżamina għaliex jirreferu għall-dawk iċ-ċirkostanzi fejn il-Qorti jkun jeħtiġilha tagħmel eżami approfondit tal-fatti mill-ġdid sabiex ikun aċċertat li l-ewwel Qorti qabilha setgħet legalment u ragjonevolment tasal għall-konklużjoni li waslet għaliha. Dan huwa il-każ odjern fejn l-appellant instab ħati fuq ammissjoni tiegħu stess. Dak li din il-Qorti issa trid teżamina hu jekk l-ewwel Qorti setgħetx tikkomina dik il-piena sabiex tkun ċerta li tali piena kienet fil-parametri tal-liġi u li ma kien hemm xejn x'jiddemostra li fil-fatt kellha tkun anqas minn dik kominata. Altrimenti ma jkunx hemm lok li tkun disturbata id-diskrezzjoni fdata f'idejn l-ewwel Qorti;

L-ewwel Qorti għamlet konsiderazzjonijiet korretti u validi qabel ma erogat il-piena. Ħadet qies ukoll ta' dak li jiddisponi l-artikolu 17(b)) tal-Kodiċi Kriminali sabiex l-imputat ma jkunx inġustament ikkundannat għall-piena 'l hinn minn dik erogabbli u qabel ma waslet għall-konkluzzjoni tagħha ħadet kont ukoll tas-segwenti:-

1. L-istqarrija ta' ħtija inkondizzjonata tal-appellant fi stadju bikri tal-proċeduri.

2. Il-fatt illi ċ-ċurkett li sir referenza għalih fl-ewwel imputazzjoni huwa stmat li jiswa ċirċa mitt euro (€100) filwaqt li l-mobile phone imsemmi fit-tielet imputazzjoni huwa stmat li jiswa ċirca €180.

3. Li nonostante l-ammissjoni tal-appellant għall-akkuża ta' reċidiva tħoss li ma setgħetx issibu ħati ta' tali akkuża għaliex is-sentenza tat-22 ta' April 2023 ma ġietx esebita fl-atti.

4. Fir-rigward tal-ħames akkuża l-Qorti ħasset li tista tistrieħ fuq l-ammissjoni tal-appellant nonostante li l-prosekuzzjoni ma esebiet l-ebda sentenza fil-konfront tal-appellant pero stante l-ammissjoni inkondizzjonata tal-appellant sabitu ħati tagħha.

Issa jiġi imfakkar kif spjegat supra illi fit-termini tal-ġurisprudenza ormai kostanti tal-Qrati tagħna, meta jkun hemm ammissjoni huwa xi ftit jew wisq odjuz appell minn piena sakemm din tkun tirrientra fil-limiti li tippref iġġi l-liġi. Dan huwa hekk peress illi min jammetti jkun qiegħed jassumi r-responsabilita` tad-deċiżjoni li jkun ha u jirrimetti ruħu għal kull deċiżjoni dwar piena li l-Qorti tkun tista' tasal għaliha minn dik li tkun ingħatat.

Fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali, kolleġjalment komposta, fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Serag F. H. Ben Abid** deċiża nhar l-4 ta' Diċembru 2003, intqal is-segwenti: -

> *Issa fit-termini tal-gurisprudenza ormai kostanti tal-Qrati taghna, meta jkun hemm ammissjoni huwa xi ftit jew wisq odjuz appell minn piena sakemm din tirrientra fil-limiti li tipprefiggi l-ligi. Dan huwa hekk peress illi min jammetti jkun qieghed jassumi r-responsabilita` tad-decizjoni li jkun ha u jirrimetti ruhu ghal kull decizjoni dwar piena li l-Qorti tkun tista' tasal ghaliha. Naturalment dan ma jfissirx li din il-Qorti u Qrati ohra ta' appell ma jidhlux f'ezami akkurat tac-cirkostanzi* ***kollha*** *biex jaraw jekk il-piena nflitta kienitx eccessiva jew le. Mhuwiex normali pero`, li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas*

Naturalment dan ma jfissirx li din il-Qorti u Qrati oħra ta' appell ma jidħlux f'eżami akkurat taċ-ċirkostanzi kollha biex jaraw jekk il-piena nflitta kinitx eċċessiva jew le. M'huwiex normali pero`, li tiġi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidħol fil-parametri tal-liġi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dik li tkun ingħatat. Ammissjoni bikrija mbagħad mhux bil-fors jew dejjem, jew b'xi forma ta' dritt jew awtomatikament, tissarraf f'riduzzjoni fil-piena (**<u>Il-Pulizija v. David Vella</u>**[1]).

Illi dwar l-ammissjoni u l-konsegwenzi tagħha, l-esponenti jirreferi għas-sentenza ta' din l-Onorabbli Qorti fl-ismijiet ***<u>Il-Pulizija vs. Annabelle Camilleri</u>*** (deċiża fil-15 ta' Settembru 2022), fejn intqal:

> *"6. Ikun biss wara li l-imputat ikun rega' tenna l-ammissjoni inkondizzjonata tieghu li l-Qorti tkun tista' mbaghad tghaddi ghas-sentenza. Jigi ribadit li din mhix semplici formalita' izda rekwizit essenzjali fil-process penali peress li jassikura li l-imputat - qabel ma jibda jiskonta l-piena li l-Qorti imbaghad bilfors tkun trid timponi fuqu ghar-reati li jkun ammetta ghalihom – ikun deciz f'dik l-ammissjoni tieghu ghaliex gjaladarba dik l-ammissjoni tigi mtennija din tigi irregistrata fl-atti tal-kawza skont l-Artikolu 392A(2) tal-Kodici Kriminali u minn dak il-mument il-quddiem dik l-ammissjoni titqies bhala l-aqwa prova tal-htija tal-imputat ghar-reati li jkun gie mixli bihom.*
>
> *7. L-effett legali ta' dik l-ammissjoni jgib mieghu is-sejbien ta' htija tal-imputat ghal dawk ir-reati kollha li jkun ammetta ghalihom inkondizzjonatament. F'kaz fejn ma jkunx ammetta ghall-imputazzjonijiet b'mod inkondizzjonat, il-Qorti tipprocedi biex tkompli ghaddejja bis-smiegh tal-kawza fir-rigward tar-reati jew addebiti kontestati. Izda meta l-ammissjoni tkun registrata b'mod inkondizzjonat, l-ammissjoni registrata legalment titqies il-"prova regina" tal-htija tal-imputat ghar-reati u addebiti migjuba kontrih – u li taghhom ikun imbaghad soggett ghall-piena li l-Qorti*

[1] Deciza mill-Qorti tal-appelli Kriminali nahr it-2 ta' Dicembru 2005

tal-Magistrati jkun jidhrilha xierqa li timponi f'dak il-kaz partikolari. B'dik l-ammissjoni, meta registrata skont il-Ligi, l-imputat ikun qieghed jirrikonoxxi li huwa jkun wettaq ir-reati kontestati lilu fl-att akkuzatorju u fil-kaz li jkun addebitat bir-recidiva (jew ksur ta' ordni ta' probation, ksur ta' digriet koncedenti helsien mill-arrest, twettieq ta' reat fil-perjodu operattiv ta' sentenza ta' prigunerija sospiza eccetra) l-imputat ikun ukoll accetta u rrikonoxxa li meta wettaq ir-reati kontestati lilu, huwa kien, f'dak il-mument, qed iwettaq ir-reat kif kwalifikat bl-addebitu tar-recidiva, ksur ta' ordni ta' probation, eccetra.

8. Bl-att tal-ammissjoni tieghu l-imputat ikun qieghed jezenta lill-Prosekuzzjoni milli tressaq provi relattivi ghall-fini ta' sejbien ta' htija tal-imputazzjonijiet jew addebitu kontestat lilu u dan peress li l-ammissjoni hielsa imtennija tieghu titqies li tkun prova lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni li huwa jkun verament wettaq ir-reati u/jew l-addebiti skont kif ikunu gew kontestati lilu.

9. Jekk l-imputat ikollu xi dubju jew ma jkunx konvint minn dak li jkun qed jigi kontestat lilu, huwa hieles li ma jammettix u l-kaz ikompli bil-procedura normali. Izda galadarba l-imputat ikun liberament u bl-gharfien tan-natura tal-imputazzjonijiet u/jew l-addebitu tar-recidiva u l-konsegwenzi naxxennti mill-ammissjoni, irregistra ammissjoni ghall-imputazzjonijiet u/jew l-addebitu tar-recidiva u din l-ammissjoni tkun giet imtennija, allura ftit hemm xi tghid izjed. Huwa jkun irrikonoxxa l-htija tieghu u jkun irrikonoxxa wkoll li issa jkun irid joqghod ghall-piena skont il-Ligi."

Il-ġurisprudenza prevalenti fil-kuntest ta' tibdil ta' piena mill-Qorti tal-Appell, tgħallem li meta Qorti tiġi biex terroga piena trid tieħu kont taċ-ċirkostanzi **<u>kollha</u>** li jsawru l-każ, jiġifieri dawk tal-vitmi, l-interessi tal-komunita kollha kemm hi, kif ukoll dawk tal-ħati. F'dan is-sens, kemm il-ġurisprudenza lokali kif ukoll dik Ingliża tistabbilixxi li fl-eżerċiżżju ta' reviżjoni imħolli lilha, il-Qorti tal-Appell Kriminali trid

tistħarreġ appell fuq il-piena inflitta kemm billi tqis iċ-ċirkostanzi kollha prevalenti li l-Qorti tal-ewwel Istanza setgħet kienet f'qagħda li tara, kif ukoll, skont kif imsemmi fis-sentenza citata mill-istess appellant ta' **Butler**[2] fejn din anke tqis, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti ghas-sentenza ta' l-ewwel Qorti.
Din is-sentenza tipprovdi li: -

> *Fil-verita`, dawn il-principji huma rifless tal-principju l-iehor li meta jkun hemm sentenza li tigi appellata mill-hati, il-Qorti tal-Appell Kriminali, bhala regola, ma tiddisturbax il-piena erogata mill-ewwel qorti sakemm dik il-piena ma tkunx manifestament sproporzjonata jew sakemm ma jirrizultax li l-ewwel qorti tkun naqset milli taghti importanza lil xi aspett partikolari tal-kaz (u anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti ghas-sentenza ta' l-ewwel qorti) li kien jincidi b'mod partikolari fuq il- Page 11 of 12 piena. S'intendi, kif diga` nghad, "sentencing is an art rather than a science" u wiehed ma jistax jippretendi xi precizjoni matematika jew identita` perfetta fit-tqabbil tal-fatti ta' kaz ma' iehor jew tal-piena erogata f'kaz ma' dik erogata f'kaz iehor.*

Jingħad li f'dan il-każ din il-Qorti hija rinfaċċjata b'certu fatti li ma kienux a konjizzjoni tal-ewwel Qorti. Jirriżulta minn dak li xehdu l-Ispettur Keith Xerri u Gabriel Micallef li l-appellant fil-mori ta' dan l-appell ikkumpensa lil-vittmi. Jirriżulta li r-*res furtiva* u cioe l-iPhone u ċ-ċurkett li ġie misruq kellhom valur minimum ta' mitt euro u mija u tmenin euro rispettivament.

Dwar ir-reċidiva jirriżulta ukoll li l-appellant irreġistra ammissjoni u b'hekk eżenta lill-Prosekuzzjoni milli tressaq provi relattivi għall-fini ta' sejbien ta' ħtija tal-imputazzjonijiet jew addebitu kontestat lilu u dan peress li l-ammissjoni ħielsa imtennija tiegħu titqies li tkun prova lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni li huwa jkun verament wettaq ir-reati u/jew l-addebiti skont kif ikunu ġew kontestati lilu. Pero f'dan il-każ minkejja li ma ġietx esebita is-sentenza tal-Qorti imsemmija fil-ħames akkuża minn qari tal-fedina penali jirriżulta li huwa kien ingħata '*conditional discharge*

[2] Ir-Repubbblika ta' Malta vs Carmen Butler et deċiża nhar is-26 ta' Frar 2009

għal tlett snin u għalhekk jista jgħati l-każ li fil-fatt lanqas huwa reċidiv pero una volta l-Qorti għandha din l-ammissjoni tiegħu u m'għandhiex esebit is-sentenza tqis li l-akkuża tar-reċidiva tirriżulta ukoll.

Min naħa l-oħra din il-Qorti tara li l-appellant huwa barrani li ġie f'pajjizna u ma hux qed josserva il-liġi domestika. Mhux hekk biss iżda l-Qorti kienet propensa ittieħ l-opportunita li jbiddel ħajtu u jaqbad it-triq it-tajba lil hinn mill-ħajja ta' kriminaltia u dan minflok ma kkundannatu għal sentenza ta' priġunerija dwar l-akkużi li sabitu ħati tagħhom nhar it-22 ta' April 2023 iddeċidiet li ttiħ *conditional discharge* pero ta' dan ma kienx rikonoxxenti u mhux hekk biss iżda sfida l-amministrazzjoni tal-ġustizzja u reġa' kiser dufrejh mal-liġi u qiegħed hawn iwieġeb għall-akkużi odjerni.

In vista tas-suespost u għar-raġunijiet mogħtija *supra* din il-Qorti hija tal-fehma li l-piena mogħtija f'dawn iċ-ċirkostanzi prodotti quddiem din il-Qorti hija li tirrentra fil-parametri tal-liġi u hija waħda ġusta u ekwa.

Qegħda għalhekk tiċħad l-appell tal-appellant u tikkonferma is-sentenza appellata in toto.

Qegħda ukoll tiddikjara lill-imputat illum appellant bħala immigrant projbit ai termini tal-Artikolu 5 (2) (d) u l-Artikolu 14 tal-Kap 217 tal-Liġijiet ta' Malta u għalhekk tordna lill-Uffiċjal Principali tal-Imigrazzjoni sabiex bil-poteri vestiti lilu fil-liġi jassigura li l-imputat jiġi deportat minn dawn il-gżejjer wara li jkun skonta l-piena skond din is-sentenza.

Dr Consuelo Scerri Herrera

Onor Imhallef